

Délvidék

Bácskai Napszó
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK
mindennap délután vasár- és
ünnepnapi kivétellel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.
Telefonszám 300.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben házhoz hordva

egész évre — — — — 32—
fél évre — — — — 16—
negyed évre — — — — 8—

Vidékre postán küldve

egész évre — — — — 32—
fél évre — — — — 16—
negyed évre — — — — 8—

Mért válaszol Lloyd George az orosz békefelhívásra ?

— Olaszország teljes kimerülése. —

Amsterdam, jan. 4. Itteni beavatott politikai körökben azt beszélnek, hogy Lloyd George főleg azért szánta rá magát, hogy válaszol az orosz békefelhívásra, mert Rómából egyre nyugtalanítóbb hírek érkeznek Oroszország teljes kimerüléséről. A római angol nagykövet és Sonnino ugyan állandóan szépítgették a helyzetet optimista hangú távirataikban, de a Times legutóbbi szenzációs, a valóságnak megfelelő olyan képet festett az olasz helyzetről, amely az angol kormányt is megdöbbenett. Lloyd George meggyőződést is szerzett arról, hogy a Times tudósítása megfelel a valóságnak.

Izgalom a békéért Párisban.

Genf, január 4. Az a hír, hogy az ántánt válaszolni akar az orosz békefelhívásra, Svájcban óriási feltűnést keltett, bár a békekiáltásokat még mindig szkeptikusan ítélik meg. A peszimizmust még táplálják a newyorki tőzsdéről érkező jelentések, amelyek nem a békelehetőség folytán bekövetkezett baisszeről, hanem a kurzusok rohamos emelkedéséről adnak hírt.

A válasz megszövegezése körül Párisban folytatott tanácskozások nagyon elhárították s eredményüket szigorúan titokban tartják. Csak annyi szivárgott ki, hogy az ántánt közös választ küld az oroszoknak.

Párisban az ottani lapok lapok jelentései szerint az izgalom olyan nagy fokra hágott, mint talán a háború kitörésekor sem. A kormány szigorú intézkedéseket tett a készülő békedemonstrációk elfolytására.

Az antant figyelembe veszi a békejavaslatot.

— Egyetlen kivezető út: a béketárgyalás. —

Stockholm, jan. 4. Pétervárról jelentik, hogy az antant nagykövetségein az a felfogás uralkodik, hogy a nyugati hatalmak figyelembe fogják venni a békejavaslatot. Valamennyi antant-nagykövet kijelentette kormányának, hogy a mostani helyzetből nem tudnak más kivezető utat, mint a béketárgyalásokon való részvételt.

Tanácskozás Wilsonnál.

Hága, január 4. Washingtoni távirat szerint Wilson elnöknel nagy tanácskozás volt, amelyen az ántántállamok követei és Lansing is résztvettek. A tanácskozáson a megváltozott világpolitikai helyzetről volt szó s Wilson Amerika felfogásáról és terveiről tájékoztatta a szövetséges követeket.

Az osztrák képviselőház és a delegációk összehívása.

Bécs, jan. 4. A lapok jelentése szerint Gross dr., a képviselőház elnöke, tanácskozást folytatott Czernin gróf külügyminiszterrel, majd a képviselőház összehívása dolgában Seidler dr. miniszterelnökkel is. Hauser prelátus, tartományi főnök, az osztrák delegáció elnöke, tanácskozott Czernin gróffal a delegációk mielőbbi összeülése dolgában.

„A szomorú pásztor“.

A „szomorú pásztor“ a pápa, akinek karácsonyi beszéde alkalmából a „Népszava“ ezen a címen írt cikket újévi számában. A pápa karácsonyi beszédét az olasz Stefani-ügynökség meghamisította, a budapesti „Népszava“ azonban tultesz az olasz szabadkőművesség minden becstelenségre hajló készségén, mikor a „szomorú pásztorról“ a dolgok tendenciózus meghamisításával írt. a katolikusok vallásos érzelmeit mélyen sértő, gyűlöletet szító közleményével példáját szolgáltatva a hazugságokból táplálkozó izgatásnak. Hogy a pápa minden diplomáciai mesterkedésekkel, erőszakkal és hízlegésekkel szemben megőrizte semlegességét, ez olyan tény, ami örök időkre szóló dicsősége lesz az egyháznak, hogy a katolikus egyház, mint ilyen sehol nem volt háborusító, ellenben mindenütt a világháború alatt a béke s a háborus szenvedések enyhítése érdekében dolgozott, ez is köztudomású; hogy a pápa beszédekben, diplomáciai jegyzékekben igyekezett békére bírni a világnak, nem vallások, hanem fajok és gazdasági érdekek szerint háború vértengerébe borított népeit, ez is olyan tény, amit mindenki tud. A katolikus egyház örök dicsősége lesz, hogy egységét s békés szellemét, tul a faji és gazdasági gyűlölködéseken, meg tudta óvni s az összes háborus országokban fenn tudta tartani azt az emberi szolidaritást, amire őt az isteni eredetű igazságok képeztették.

A pacifista jelszavaktól csöpögő „Népszava“ vakmerő gunyolódással ezt az ideális semlegességet a mindenkit kiszolgáló „jó boltos és koresmároshoz“ hasonlítja. Utszéli gunyolódással gázol bele a háborus népek vallásos érzelmeibe s azt a rágalmat hirdeti, hogy „ki lehet mutatni, hogy éppen a kleriká-

lisok a legdühösebb háboruspártiak és annexionisták.“ Ezt a valótlanítást le meri írni éppen a pápa beszédével kapcsolatban, amelyben a keresztény világ feje dicsőítő szavakkal illeti a katolikus Károly király s a katolikus érző gróf Czernin békeszeretétét. Le meri ezt írni, holott köztudomású, hogy Franciaországban erőszakkal kényszerítették lövészárkokba a katolikus papokat, Olaszországban szabadkőművesek csinálták a háborút, Irországban a katolikusok ellenére foly a toborzás, az Unióban a katolikus irekre zudult a háborus ipar haragja. Németországban a centrum a meg egyezései béke zászlóhordozója, Ausztriában és Magyarországon pedig a katolikus egyház volt az első, mely a béke munkájába lépett. S ugyanekkor a „Népszava“ cikke „tömeggyilkolásért rajongó katolikusokról“ beszél, akikkel „el lehet hitetni, hogy gyűlölniök kell a más valláson levő vagy vallástalan proletárokat és tisztelniök, szeretniök kell a velük egy valláson levő kizsákmányolókat.“

Amikor ilyen vakmerő izgatás folyik az amugy is tul feszült idegekkel felfigyelő társadalom békéje a vallás és ennek hívői ellen, akkor számon kellene kérnünk, hogy az ügyész és a cenzura miért engednek ilyen izgatást s miért engednek megjelenni olyan közleményt, melynél vakmerőbb, hazugabb, izgatottabb alig is képzelhetők. A cikk azonban a következő megjegyzéssel jelent meg: „Ez a cikk szombaton íródott, de nem tőlünk függő okokból csak ma jelenhetett meg.“ E megjegyzésből azután azonnal ki lehet találni, hogy a cikket a cenzura először mégis lefogta.

Kávéházakban kérje a
„Délvidék“-et.

Kik vágják zsebre a hadisegélyeket?

55 lánccs föld és semmi hadisegély.

(Saját tudósításunk.) A szegény hadisegélyes asszonyok közt mindig akad egy-két szájkodó asszony is, aki egy csóppet sincs ugyan rászorulva arra a segélyre, de azért ott tologatja a többi szegény között és neki van a legnagyobb szája, ő lármáz legjobban, hogy kevés a segély, nem lehet belőle megélni.

Tegnap egy pár ilyen szájkodó valóságos forradalmat akart előidézni Dembitz Lajos helyettes polgármester szobájában. aki a hadisegély-ügyeket intézi. Egy asszony akinek a nevét sajnálataunkra nem sikerült megtudnunk, borzasztóan lármázott, hogy az ő férje már egy éve katoná, és neki mégsem adnak hadisegélyt. Dembitz Lajos helyettes polgármester szépen megmagyarázta neki, hogy olyannak, kinek az apja 25 lánccs és az apósa 30 lánccs földdel bír, igazán nem utalhatnak ki semmi segélyt, mert nincs rászorulva. Ebbe a magyarázatba azonban az asszony nem nyugodott bele, hanem elkezdett lármázni, hogy:

— Maguk vágják zsebre az én hadisegélyemet!

Dembitz esendésitette a szájkodót, de mikor békésen nem ment vele semmire, kénytelen volt kiszélni a szolgának:

— János, hozasson csak egy rendőrt!

És ment a János és hozott rendőrt, aki szépen magával invitálta a hősködő nőt.

De volt ott a szobában még két szájkodó alak is, még pedig a palicsi földművesiskola szőlőkaróinak a lopásából már ismert két Sötét lány, az egyik Rozsnyik Ferencné, Eke (Sötét) Kata, a másik pedig Korbély Ferencné, Eke (Sötét) Ilona. Ezek is annyira szájkodtak a hadisegély miatt, hogy Dembitz Lajos kénytelen volt őket kiutasítani szobájából.

Ezek rontják aztán a szegény, igazán szegény hadiasszonyok tekintélyét is!

Kevesebb cukrot kapunk

— Fél kilót és még kevesebbet havonként. —

A közlelmezési miniszter értesítette ma Szabadka polgármesterét, hogy a viszonyok alakulása folytán átmenetileg kénytelen a cukorfejadagokat leszállítani. Személyenként a fejadag ezentúl egy hónapra legfeljebb fél kiló lehet, amelyet azonban az egyes néprétegek életviszonyai és a normális időkben történt cukorfogyasztásuknak megfelelően csökkenteni kell. A városi lakoságnál, tisztviselőknél, ipari munkásoknál, betegeknek és szoptatós anyáknál azonban ez a félkilós kvóta havi háromnegyed kilóra is felemelhető csak, hogy a többi fogyasztónak a rovására. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy visszamenően október, november és december hónapokra is felét adják-e ki az eddig megállapított cukormennyiségnek. Reméljük, hogy nem. Elég lesz mostantól fogva koplalnunk cukorból.

Szabadkai villamosok a szociáldemokrácia karjaiban.

(Saját tudósításunk.) Tegnap este 8 órától 10 óráig tanácskoztak a szabadkai villamos társaság munkásai, az irodaszemélyzet kivételével, az összes személyzet, a Batthyány-utcai Bán-féle vendéglő udvarán. Tömörültek, szervekedtek még pedig világot megváltó, vallás nélküli szociáldemokrácia alapján. Mi a munkások szervezésének csak örülünk, csak azt az egyet nem értjük meg, miért ne lehetett volna ezeket a becsületes keresztény embereket — mert a szervezkedő villamosok 50—60 tagja között alig van 2—3 nem-keresztény — miért ne lehetett volna ezeket keresztény alapon megszervezni. Miért kell nekik most valamennyiüknek, a *Népszavát*, ezt az Istent-gyalázó,

Krisztust megpökdöső ujságot olvasniok? Ez is hozzátartozik a keresztények megszervezéséhez?

Bizony, Szabadka város keresztény vezető-férfiai a szegény, hogy Szabadkán lassanként minden új szervezkedés szociáldemokrata alapon történik. Mi a demokráciát tiszteljük, mi is demokraták vagyunk; de a magyarországi, nemzetközi szociáldemokrácia bolondgombáitól féltjük a józan munkásságot. Akármilyen szépen beszéltek is a megszervezők, Kalmár és Rizsányi, akármennyire ígérték is a munkásoknak, hogy 1917. január elsejétől visszamenően dupla fizetést követelnek nekik, keresztény szervezéssel is lehetett volna helyzetükön javítani.

Titkos bálak gramofonszó mellett Radonovácon.

(Saját tudósításunk.) Hogy a dugott bálak mennyire fölvirágoztak a háború alatt, azt a szabadkai lapok hasábjairól és különösen a hétfői bünkrónikákból jól ismerik és tudják olvasóink. De nemesak vasárnaponként tartja ezeket a bálakat minden hatósági engedély nélkül a mulatni vágyó ifjuság, hanem egyéb napokon is, még pedig minél gyakrabban. Hogy a legények ott vannak úgy este és éjjel ezeken a bálakon, az még talán érthető; de hogy a lányokat is minden felügyelet nélkül engedik éjjel kimaradni a szülőik, ez már mély erkölcsi romlottságra enged következtetni, amely a szülők nemtörődömségében lakozik.

Pedig ilyen helyen nem is mindig a legbarátságosabban bánnak el az udvariatlan, sőt durva legények a lányokkal. Erre példa a

legutóbb tartott radonováci dugott bál, amelynek áldozata egy fiatal lény, akit *Bukvity Mihály* 86-os katoná úgy elvert, hogy a leánynak gyorsan előhívott szülei kocsin mentek érte és úgy vitték haza.

Ez az eset a *Polyákovic* Cilkánál tartott dugott bálon történt; de Radonovácon — értesülésünk szerint — ugyanazon a soron végig folyton tartanak ilyen titkos bálakat, hol *Bukvityéknél*, hol *Kuluncsics Géza* hadbavonult katoná feleségénél, hol meg *Kriszánovic Rozáliánál*.

Ezeken a bálakon, melyekre ezennel fölhevítjük a csendőrség figyelmét, gramofonszó mellett reggelig szoktak táncolni a serdülő és serdületlen lányok és legények, a jobb erkölcsöknek bizonyára nagy dicsőségére.

Egy hadigyerek - négy korona

— A ripacsos, aranylánccs kövér zombori asszony gyerekvásárlása. —

Egy szemtanu aláírásával a Szegedről keltezett következő levelet kaptuk a pénteki postával:

Csütörtökön este a Szeged állomás előtt éppen arról panaszkodtam egy ismerősömnek, hogy nyolc korút is elkérnek egy csirkéért, mikor a bejárat előtt embergyűrűt pillantok meg. Igazán újdonságot láttam Egy kurta ruhás, alig tizenöt éves leányt, ölében párhetes csöppszéggel. Megtudtam, — hogy a gyermekleány anyja a csöppszéggel, akivel most haza akar utazni, az illetőségi helyére, de nincs elegendő pénze. Néhány sopánkodó asszony vet neki pár fillért, egy ezredes pedig, megtudva, hogy a kicsi voltaképpen hadigyerek, tíz koronát adott a kis anyának, mire az anyyira felvidult, hogy a pénzt boldogan lobogtatta:

— Most már enyém az egész világ. Utazzunk edösöml!

Egy módos zombori asszony megsajnálta a kis árvát és kérte az anyját, hogy adja oda neki a gyermeket örökbe. Az asszony halálai sem akart róla.

A zombori asszony elmondta, hogy már órákig könyörög a gyermekért. A csöpp anyát kétszer meguzonnáztatta, a kendőjét

tele gyümöszölte süteménnyel, gyümölcsel, hogy jól táplálkozzék és szoptassa a gyermeket, akit folyton csókogatott.

— Nem adom, nem adom... A világ kincséért sem adom.

— De hiszen tisztába sem tudja tenni...

— Majd megsegít az Isten. Most is megsegített. Kaptam tíz koronát.

— De a kicsinek otthonra van szüksége.

— Isten majd segít...

A körülötteállók kérlelték, gondolja meg a dolgot és adja oda a gyermeket, így a kicsinek biztosítja a jövőjét, ő pedig megszabadul a tehertől. De a kicsi anyja hajthatatlan maradt. Hiába, ő is anya, ragaszkodik a gyermekéhez.

De amikor leszállt a jéghideg est és a kicsiny anyja maga is fáradt és álmos volt, két gyöngy nehézzel kitusa után mégis oda adta a gyermekét a ripacsos képű, aranylánccs, kövér, zombori asszonynak, Hanem azután következett a drámai jelenet.

Az alig tizenöt éves anyja keserves zokogásban tört ki:

Jaj, összetörök a szívem; meghalok jaj, mit tettem...

És eszeveszetten csókolta a kicsi pólyát, főkötőjét. A zombori asszony adott neki négy koronát utazólé. A tuladott kised csak nézett a nagyvilágba élénk kis szemével. — Apró kis kezeivel hadonászott a levegőben. Mit tudta ő szegényke, hogy mit tesznek vele. A zombori asszony boldogan vitte a gyermeket, — egész lényén látszott, hogy mennyire örül a zsákmánynak. A gyermek szép és egészséges. A zombori asszony ráneveteit és beözöndön mondta:

— Most te leszel nekem mindenem. Ezután érted élek, ezt fogadom az Istenre...

Nagyságos ur, aki nem tud olvasni.

(Saját tudósításunk.) Egyik jól ismert szabadkai iparosról van szó, aki valami ügyes-bajos dolgában fönt járt a városházán, a szabadkai pusztalokok eme nagy, zürzavaros Babeljában.

Iparosunk a folyosón sétált, mikor egyszerre csak megszólítja az elegánsan kiöltözött egy tanyai bácsika:

— Legyen szives, nagyságos ur, megmondani, melyik a marhapaszusz és melyik a lópasszus! — és ezzel két passzust nyomott a markába.

Az iparos, aki elfelejtett annak idején megtanulni írni és olvasni, forgatja egy ideig kezében a két levelet és restellvén bevallani tudatlanságát, így szólal meg:

— Hát mért nem rajzoltak rá erre egy marhafejet, erre pedig egy lófejet? Akkor maga is megtudná melyik ez, melyik amaz!

Ezzel visszaadja a passzusokat a gazdának, az pedig tovább megy és hangosan méltatlankodik:

— Ez az ur is milyen goromba; még ezt a kis szivességet se tette meg!

A szabadkai zsidók mácesze.

Hadik János gróf közlelmezési miniszter a ma leiratban értesítette a polgármestert, hogy aziránt, hogy a zsidó husvéti kenyér (mácesz) céljaira szolgáló lisztet a szabadkai zsidó hitközségnek az idén is kiutalja. Hogy azonban egyesek így kétszeres ellátásban ne részesüljenek, intézkedett arról is, hogy a máceszban kapott lisztmennyiséget a rendes adagokból a városi közlelmezési hivatal vonja le.

Ez a város által ellátottaknál könnyen is megajd, de akik vásárlási igazolvány alapján vetek-gabonát, azok valószínűen majd csak a megfelelő lisztmennyiség beszállításával kapnak máceszt. Ennek a rendelkezésnek szigorú végrehajtására utasítja a miniszter a polgármestert, mert a mácesz alakjában kiutalt lisztmennyiséget a város egész kontingenséből leszámítja.

— Új főügyész Zentán. Most töltötte be Zenta város képviselő-testülete a Pollák Ignác halálával megüresedett városi főügyészi állást mely alkalommal dr. Mester Györgyöt 81 szavazattal dr. Széchenyi István 52 szavazatával szemben főügyésszé megválasztották.

NAPI HIREK.

Karácsony éjjelén.

(Későn érkezett.)

Leszállt a szent éjjel. Szememet lezárom.
De minden hiába, elkerül az álom.
Miattatok kinez vihara a vágnak
S nehéz sóhajaim messze-messze szállnak.
Hozzad, te bús asszony, ki könnyező
Értöm,
Édes kicsinyeid most altatod éppen.

Mig nekünk altatót itt a golyók sirnak;
Vérező ajtókat száz léleknek nyitnak;
Mig örök éj borul sok-sok katonára
S a némaság kívül szederjes ajkára;
Mig a szívem talán végsőt dobban éppen;
Édes kicsinyeid altassad el szépen!

Gyűjtsd magad körül azt az édes négyet,
Mondjon nekik ajkad szép tündérmeséket,
S hogyha bús imátok már felszállt az
Égbe,

Dalolj édes álmat négy kicsi szemébe!
Tente baba, tente — mondjad nekik
Szépen —
Édes apukátok rátok gondol éppen.

És ha aztán lassan elringattad őket,
Párnáidba rejtésd keserves könnyűdet...
Reggel vidám szóra ébredjenek újra,
Előttük az ajkad sohse nyíljon büre...
Él még apukátok — mondjad nekik
Szépen —
Karácsony van, hátha most jön haza
Éppen!

Olasz front, 917. XII. 20

KEMÉNY SIMON.

— **Uj hadnagya.** 1917. február 1-i ranggal népfőlkélt hadnaggyá nevezték ki *Komlós Andor* 86. gyalogezredbeli népfőlkélt tisztjelöltet, a 6. népfőlkélt parancsnokság nyilvántartásában.

— **Készül a szabadka-zimonyi második sinpár.** Tegnap történt Kelebián a budapest-zimonyi vasútvonal második sinpárjának a Kelebia és Somsich-tanya között elterülő részére vonatkozó kisajátítási tárgyalás az érdekelte felekkel. A közigazgatási bizottság kiküldöttje, *Völgyi János dr.* főjegyző vezette a tárgyalásokat. A máv.-igazgatóság részéről *Ruzicska Ödön* az új v. részéről *Emmerling Szabolcsi* és *Földes mérnökök* voltak jelen. Négyezredként 4 koronát és a gyümölcsfákért külön kártalanítást ígértek. Néhány gazdával meg is egyeztek. A többiekre nézve bírósági eljárásban állapítják meg a megváltási összeget.

— **Kongregációi gyűlés.** Az urak *Mária Kongregációja* holnap d. u. 6 órakor tartja gyűlését a kath. Legényegylet helyiségében.

— **A pápa levele a magyar püspökhöz.** A magyar püspöki kar az elmúlt év novemberjében megtartott konferenciája alkalmából a hercegprimás útján üdvözölte *XV. Benedek* pápát, akitől most érkezett meg a válasz *dr. Csernoch János* hercegprimáshoz. A pápa levelét azzal kezdi hogy köszönetet mond a budapesti gyűlésről küldött üdvözlőért, mely némi vizsgálást nyújtott a gondok és aggodalmak mostani nyomasztó sulya alatt. A levél folytatásában a pápa a kánonjogi kódexet ajánlja a püspökök figyelmébe, hogy az valóban az egyházi fegyelem erősítésére szolgáljon. Különös örömmel fogadtuk — folytatta a pápa — hálátok gyönyörű nyilatkozatát, azért, hogy a hadviselő nemzetek fejéhez nemrégiben *békejegyzéket* intéztünk. Annál inkább

örvendünk ennek, mert atyai szeretetünk e tanubizonyosága miatt, melyet a lelkiismeret, a szánakozás, az igazságosság és a méltányosság sugalt, elfogult emberek részéről *igazságtalan gyamasítások céltáblája lettünk.* Istentelen társulatok aknamunkája napról-napra jobban szítja a néptömegek vak szenvedélyét a klérus ellen. A pápa levele végén apostoli áldását küldi a papságnak és a híveknek és kijelenti, hogy nem szűnik meg Istent kérni, hogy a békét, melyet a világ nem adhat, végre Ő adja meg nekünk.

— **Változások a szabadkai ügyvédi kamaránál.** A szabadkai ügyvédi kamara közölte, hogy *dr. Fontányi József* ügyvédet, Szabadka székhellyel, az ügyvédek lajstromába iktatta. *Pollák Ignác* zentai ügyvédet pedig elhalálása folytán az ügyvédek lajstromából törölte; *Pollák Ignác* irodája részére gondnokul *dr. Salamon Imre* zentai ügyvédet rendelte ki.

— **Bronzermes vitézek.** A 6. honvéd gyalogezrednél a következők adtak legujabban bronz vitézségi érmét: *Milovanov Dragomir*, *Koch János*, *Rutterschmid István*, *Brocher Péter*, *Rajcsics János*, *Dudás Lajos* népfőlkéltnek, *Raffai Lajos* népfőlkélt címetes őrvezetőnek és *Keskeny János* tartalékos honvédnak.

— **A szabadkai gyermekmenhely új igazgatója.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. belügyminiszter *dr. Reisz Eleket* a VIII. fizetési osztályba a szabadkai m. kir. állami gyermekmenhely igazgató-főorvosává nevezte ki.

— **Tisztek kitüntetése.** Az el-lenséggel szemben kiválóan vitéz magatartásáért a tiszti ezüst vitézségi érem I. osztályát kapta *Fodor Ede* 86-os tartalékos hadnagya. Az ellenséggel szemben kiválóan vitéz magatartásukért a *katonai érdemkereszt* III. osztályát kapták; *Kovács Ferenc* 86-os tartalékos hadnagya, *Zauner Ferenc* százados és *Vlah Ferenc* tartalékos főhadnagy a 23. gyalogezredben. Vitézségéért a *legfelsőbb dicséret elismerését* — a kardok egyidejű adományozása mellett — újból tudtuladták *Holek Imre* 86-os tartalékos hadnagynak,

— **Meghaltak.** A szabadkai anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be tegnap: *Tumbász Terézia*, 19 éves, *Macher László* egyetemi hallgató (tüdővészben), özv. *Nagy Gergelyné Bácsi Julianna*, 82 éves, végelgyengülés, *Dobó Mátyásné Kör-*

Csütörtök — péntek

GOTH SANDOR, REGÖS M. A. R. I. A.
felléptével

Az áranysziv
regény 4 felvonásban.

Abéke

tárgyalások Breszt-Litovszkban.
Lifka moziban

Kedete d. u. 5 és este 8 órakor.

möcy Mária, 45 éves, szívbj, *Budánovics Ernő*, 12 éves, hasihagyomány, *Szabó Antalné Agatics Mária* 24 éves, tüdővész, *Budincevics István*, 52 éves, tüdőgümőkór, özv. *Sárcsevics Károlyné Jaramazov Paulina*, 84 éves, szívbj, *Kovács János*, 11 éves, agyhártyalob.

Schäffer Géza fogtechnikus a fürdőről visszaérkezett és működését megkezdte. Fogad d. e. fél 9-től fél 1-ig, délután 2-6-ig.

— **Megvert asszonyok.** Zentáról jelentik: *Kőrösi Károly* szabad-sárgolt beteg katona a vasutól jött hazafelé. Előtte jöttek az uton *Ujházi Vincéné* és *Ujházi Etel*, akikre minden ok nélkül hátulról rátámadt s mindketőnek fejét a nála levő botl beütötte. Az asszonyok a közelben levő csendőrt hívták segítségül, aki *Kőrösit* beakarta kísélni, de bizony ez még evvel is szembeszállt s nem akart engedelmessédni. Végre is a csendőr bilincsekbe verte *Kőrösit* s egy kocsi-ra téve szállította be a csendőrlaktanyára, ahonnan parancsnokságához kísérték Szabadkára megbüntetés végett.

— **Felemelik a rokkantak járulékát.** A rokkant katonák ellátására vonatkozó törvényjavaslat, amely a mai életviszonyok figyelembevételével állapítja meg a rokkant katonák járulékát, már elkészült. A javaslat szerint a rokkantsági járulékot aszerint állapítják meg, hogy hány százalékkal csökkent a katona munkaképessége. A járulék nagysága ezenkívül attól a rangfokozattól is függ, amit az illető katona viselt. A rokkant katona járulékainak összegére eléleget kaphat, amivel egzisztenciát alapíthat. Ez az előleg azonban a járulékok tíz évi összegénél nagyobb nem lehet. A felemelt járulékok folytán így is 10-12000 koronát kaphat kéhez a rokkant katona, akinek a legénységi állományhoz tartozik. Az a legénységi állománybeli katona, akire nézve száz százalékos munkaképtelenséget állapítottak meg, évi 1500 korona rokkantjárulékot kap. A legalacsonyabb járulék 300 korona lesz. Az özvegyek nyugdíját is emelték mintegy 300 százalékkal. A legénységi állománybeli katonák özvegyei évi 360 korona nyugdíjat kapnak. Ezenkívül az árvák nevelési járulékokat kapnak. A tisztek rokkantjárulékát is megfelelően emeli a javaslat.

— **A miniszter a 17 és 18 éves katona-tanulókért.** A hadvezetőségnek az 1900-as évfolyambeliek bemutatató szemléjére vonatkozó farragason közzétett rendelkezéseiből kifolyólag az ezen szemlén alkalmasnak talált középfokú iskolai (főgimnáziumi, főreáliskolai, felsőkereskedelmi iskolai és tanítóképző intézeti) növendékek folyó évi tanulmányainak befejezhetése végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter a hadvezetőséggel egyetértően akként intézkedett, hogy 1. a fenti évfolyamba tartozó azon népfőlkélti szolgálatra alkalmasnak talált tanulók, akik a fentjelzett iskolafajok utolsó vagy utolsóelőtti osztályának növendékei a hadvezetőséggel történt megállapodás folytán február 6-ika helyett március hó 15-én fognak bevonulni olyvégből, hogy a közoktatási miniszter által részükre ezen idő alatt rendezendő hat hétig tartó tanfolyamokon részveghessenek és ennek befejezte után írásbeli vizsgálatok

mellőzésével osztályvizsgát és ennek sikere esetén a legfelső osztálybeliek nyomban érettségi, illetve befejező tanítóképesítő vizsgálatot tehessenek.

2. Ugyancsak a hadvezetőséggel történt megállapodás folytán az 1899. és előző években született fenti iskolafajok utolsó és utolsóelőtti osztályának azon növendékei, akik az 1917. évi október hó 15-én, vagy még előbb népfőlkélt-szolgálatra már bevonultak, amennyiben a katonai érdekek megengedik, 1918. évi április hó 1-étől 28-áig terjedő időre szabadságot fognak, hogy részükre a jelzett időpontban osztályaiknak megfelelően anyaintézetükben rendezendő előkészítő tanfolyamokon résztveghessenek. A tanfolyam befejezte után írásbeli vizsgálatok elengedésével ezen katonatanulók is az előbbi tanfolyamával azonos módon fognak vizsgálatra bocsáttatni.

3. Azon 1900-as évfolyambeli népfőlkélti szolgálatra alkalmasnak talált tanulók részére, akik a fentjelzett iskolafajok alsóbb osztályának növendékei, bevonulásuk előtt egy héttel a megkezdett osztályról szóló bizonyítványuk eddigi tanulmányi előmenetelükhöz képest minden vizsgálat nélkül kiállítandó és kiadandó.

Színház.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután *Strausz Oszkár* szép zenéjű operetteje a „Legénybuosu” kerül színre a női főszerepekben *Révész Ilonka* és *Holdy Juocival*. Este rendes helyárrakkal bérlétszünetben harmadszor adják elő *Jean Gilbert* nagyszerű operettejét „Az arany fécán”-t. Jegyeket az összes előadásokra lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

Színházi hírek Hétfőn ismét a „Mágnás Miska” nagy operett kerül színre A) bérlétszünetben. — Színházunk énekes személyzete ismét premierre készül. Legközelebb kerül majd bemutatásra *Pásztor Árpád* és *Góth Sándor* nagyhatású énekes színháza a „Vengerkák”, melyet Budapesten a Vig színházban adtak óriási sikerrel és folyton zsufott házak előtt.

A városi színházban az estéli előadások pontosan fél 8, a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal* Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20 szám.

Korzó Mozi
műsora.

Csütörtök — péntek:

Világtörténelmi esemény:
Breszt-Litovszki béketárgyalás.

„U” hajók előre
Anglia ellen.

Páratlan csodaszép eredeti, tengeri harci felvételek, 3 részben.

Kezdete: ünnep- és vasárnap d. u. 2 1/2 4, 6, 8 órakor. Kétköznap 5 és 8.

ELITE

MOZGO

Pénteken—szombaton:

Természetes kép.

Szerelmes kísértetek.
Vigjáték 2 felvonásban.

Erich Kaiser Titz és Lotte
Erollal a főszerepben:

A 13-as sz. páholy.

Bűnügyi történet
3 felvonásban.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-3-ig és este fél 9 órakor.

Mozgófényképszínház.

KÖRZŐ MOZI MUSORA:

Hétfő—kedd: *Garry Piel*, a legzseniálisabb moziszinész vakmerő produkciói, izgalmas drámai színjáték: *A fekete lord* 3 felvonás. *Boldogság kapuja*. Nordisk ujdonság, megkapó dráma 3 felv.

Szerda—csütörtök: jan. 9—10, *Ze Yenkins* nagyszerű alakítása. *A 17-es fejelet*. Rejtélyes detektív történet 3 felv. *Hadseregünk útja Velence felé*. A legújabb hivatalos felvételek 3 részben.

Péntek—vasárnap, jan. 11-12-13: Jón Winterri, a világhírű spiritalista művész filmje. Minden attrakciója csupa szenzáció. *Az impressziós titokzatos történet* 3 felv. *Dollár néni*, bájos vigjáték. Kövessy Albert darabja.

LIFKA MOZI HETI MŰSORA

Csütörtök—péntek: *Goth Sándor* felléptével *Az anyasziv* dráma 4 felvonásban.

Blaha Lujza, Fényes Annuska, Várkonyi Mihály fellépte vasárnap az „Apollóban”.

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigaretta hüvelyt. Eredeti vergő-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hüvely, 1 doboz 100 hüvely, 60 fillér. 1000-kint 5% engedmény. Családi levélpapír, 100 levélpapír és 100 boríték (a boríték selyembe-tű) 5 kor. 50 fill. mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más ujdonságok darabja 10 fillér. Név-jegyek azonnal izlésesen készülnék. Író- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, papírkereskedése és könyvnyomdája. Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

! Harisnyáit !

javítsa „Rózsa” varrott fejeléssel. Párónként K 2.40. Törv. védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejelést és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely: Pázmány-u. 34. szám.

Harry

luxus bőrtisztítócrém
garantált valódi békeidőbeli minőség.

Harry

az urivilág kedvelt sevroasztája. Eladási árak 1917 november 10-től 40. sz. 1 doboz 2 K,60. sz. 1 doboz 3,50 Kapható Szabadkán minden előkelőbb üzletben.

Harry

sevroasztánk látszólagos magas ára dacára mégis a legolcsóbb, mert a használatban kitűnik, hogy hasonlíthatatlanul kiadósabb, mint a különféle fajta hadicipőkrémek, melyektől 3-4 doboz szükséges, hogy 1 doboz „HARRY” pasztát pótoljon. Nagyban szétküldési telep.

Reiter és Társa
vegyészeti gyár
Budapest, VII., István-ut 69.

Ujságkihordó

leány felvétetik a
„DELVIDÉK”
kiadóhivatalában
Rákóczi-utca 20.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás
eszkökenése nélkül csakis

Tungsram

félwattos lámpákkal

lehet betartatani.

Használjon 25, 40,
60 wat fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Naffia nincs és nem is lesz!

Nyersanyagihiány miatt a papírspárga ára mápról-napra felkerekedik. Mindenki lássa el magát előre

„PATRIA”
szőlőkötőző papírspárgával.

Ára 100 kg-ként 580 korona. Kapható Gottlieb és Schmiel „Patria papírspárga” eladási irodája. Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 6. sz.

Uj magyar Vörös-kereszt sorsjegy!

Részletfizetésre:

2 drb 25 havi részlet á 6 K
5 drb 24 havi részlet á 15 K
10 drb 30 havi részlet á 25 K
Az első részlet kifizetésénél átadom törvény értelmében kiállított részlelvét, úgy hogy a legközelebbi huzásban már résztvesz. Huzás már jan. 5-én. Vidéki megrendelés portómentes. Fogyóeszköz 1 millió kor. Kapható

a **Kunetz-Bankban**
Szabadka, Eötvös-utca.

Hirdetéseket feivesz
a kiadóhivatal.

MENETREND

Budapestről érk.	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		12:24
		4:12
Budapestre ind.	délután	10:15*
	délután	1:55
	éjjel	11:53
		4:47
Zomborból érk.	délután	10:02*
Zomborba ind.	éjjel	6:14*
		5:28
Ujvidékről érk.	délután	7:46
	délután	1:21
	éjjel	10:58
Ujvidékre ind.	délután	1:44
	éjjel	6:26*
		4:26
Szegedről érk.	délután	12:42
	éjjel	8:06
Szegedre ind.	délután	1:30
	éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel	4:42
Zentáról érk.		1:05
Zentára ind.		4:33
Bajáról érk.	délután	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.		7:00
		5:05
Bácsalmásról érk.	délután	7:45

A *-gal jelzettek gyotvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

„TEALELKE” a legjobb rumos teapótló.

Olcsó, egészséges, izletes!!

Tömegélelmezésnél

katonaság, fogolytáborok, kórházak, gyári- és bányavállalatok, valamint kereskedők és magánháztartások részére nélkülözhetetlen. 1 kg. „TEALELKE” 400 adag rumos teát ad. Egy csésze izletes tea elkészítéséhez egy kávé kanálnyi „TEALELKE” elegendő. — Próbátveget (nagyot) K 10— (kicsit) K 5— a pénz előze es beküldése ellenében küldök. Kísérlelje meg és meg fog győződni róla, hogy a „TEALELKE” a modern vegyészeti remeke, a legideálisabb és legegészségesebb rumos teapótló. Képviselek felvétetnek. Katonaságnál bevezetettek előnyben részesülnek.

Müller Rezső

BUDAPEST, VII. ker., Rákóczi-ut 32. sz.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN
SZEREZHETŐK BE.

Róka, görény

bőröket valamint más nemes szőr-
méseket, legmagasabb árban megvesz

Kertész Miklós

divatszűcs, Vörösmarty-utca 52. szám.

Kocsis, kihordó

munkásnyok

felvétetnek

a „Johanna” szikvizgyarban
Szegedi-ut.